

Solījumu daudz, jautājumu arī

Tie atkal ir nodokļi budžetā.

“Latvijas attīstībai” iecerējusi īstenot pašvaldības ceļu atpūteklotāšanas projektus un uzlabot sniega tīrīšanu piebraucamajiem ceļiem. Drosmīga apņemšanās. Vai tiešām iztīrīs ceļu līdz katrai mājai? Un maksās pašvaldība? Nacionālā apvienība gatava izstrādāt “konceptiju par kolumbārija izveidi novada kapsētās”. Vienu vietas? Īsti nav saprotams. Kolumbāriji kļūst aizvien nepieciešamāki, bet varbūt vispirms veikt visu kapsētu digitalizāciju?

Naskas uz jaunu institūciju veidošanu ir vairākas partijas. “Latvijas Reģionu Apvienība” iecerējusi Cēsu novada uzņēmējdarbības attīstības un inovāciju centru. “Kustība “Par!””, “PROGRESĪVIE” veidos Cēsu novada investīciju aģentūru, pilnveidos Cēsu Digitālā centra darbību. Jaunas iestādes, aprīkojums, darbinieki? Savukārt Nacionālā apvienība sola – “atbalstīsim esošo projektu realizāciju, kas ir uzsākti pirms administratīvi teritoriālās reformas”. Tātad par kādiem ir šaubas? Cik izmaksātu to apturēšana?

votāju nomierināšanai? Kāpēc tad novadus apvienoja? Jaunā Vienotība savukārt atbalstīs vietējo pašpārvalžu veidošanos un līdzdalības budžetu lokālo jautājumu risināšanā. Tas, ka partijas sola iedzīvotāju iesaistīšanu lēmumu pieņemšanā, arī līdzdalības budžetu, ir saprotams, jo tas būs noteikts Pašvaldību likumā. “Par!”, “PROGRESĪVIE” par pareizu uzskata pārvaldības modeli, “kas veidots, vērtējot procesu efektivitāti un iedzīvotāju vajadzības, nevis politisko piederību”. Lai izdodas bez politikas! Nacionālā apvienība grib izveidot vienotu novada pašvaldības policiju. Vai tad var būt citādi, katrā pagastā sava un autonoma? Bet Latvijas Zaļā partija uzsver: “Pamatprincipam jābūt tādā, ka visā teritorijā, pat visattālākajos novada punktos, ir vienlīdz pieejams policijas atbalsts un cilvēki var justies droši par sevi un savu īpašumu.” Vai ar vienu policistu katrā pagastā pietiks?

grammās. Nacionālā apvienība – “gatavosimies konkursam”, Jaunā Vienotība – “kopīgi gatavosimies”. Jājautā, ar ko? Jaunā konservatīvā partija savukārt – “atbalstīsim Cēsu novada popularizēšanu Eiropas Kultūras galvaspilsētas 2027. gada konkursam”. Vai tad pašvaldība to nedarīs, tikai atbalstīs? “Latvijas Reģionu Apvienība” gatava iesaistīt novada iedzīvotājus un kultūras nozares dalībniekus Eiropas Kultūras galvaspilsētas programmas veidošanā un īstenošanā. Mērķtiecīga apņemšanās. Un arī uzturēt Latvijas dziesmu un deju svētku tradīcijas. Tās gan uzturēt par pienākumu uzliek likums.

Mulsas apņemšanās

Vēl ir gana daudz apņemšanos. Arī tādas, kuru īstenošanu pašvaldības līmenī teju neiespējami izdarīt. Atliek cerēt uz valsts un uzņēmēju sapratni. Jaunā konservatīvā partija gatava iestāties “par mūsdienīga ekspresvilciena Cēsis – Rīga braukšanas laika samazinājumu ceļā”. Kā? Liks vilcienam braukt ātrāk? Jaunā Vienotība savukārt: “Iestāsimies par dzelzeļa līnijas elektrifikāciju Vidzemes reģionā, uzlabojot iedzīvotāju mobilitāti.” Vidzemes partija gatava gādāt, lai visā novada teritorijā būtu kvalitatīva interneta pārklājuma pieejamība. Ja izdosies iecerēs īstenot, vēlētaji to novērtēs. “Par!”, “PROGRESĪVIE” apņemas, ka “pašvaldība iesaistās, lai ikvienam novadā būtu pieejams drošs un piemērots mājoklis”. Arī sola sakārtotu īres tirgu un nodrošinātu juridisko atbalstu. Ja Nacionālā apvienība sola “aktīvi iesaistīsimies reemigrācijas programmas īstenošanā”, nebūs viegli.

Vēl mulsoņi interesanti, ka partijas programmās daudzviet raksta – novadā, skaidrs, ar to domāts jaunais Cēsu novads, un raksta arī – novados. Grūti saprast, kas ar to domāts. “Mūsu mērķis – stipra Latvija ar augstu dzīves līmeni katrā novadā,” rakstīts “Latvijas Reģionu Apvienības” programmā pašvaldību vēlēšanām Cēsu novadā. Jaunā Saskaņa visu, ko citas partijas izklāsta četros tūkstošos zīmju, pasaka vienā teikumā. Vērts izlasīt. Tāpat kā citas programmas. Tajās var gan saprast, kā valoda raisās, cik konkrēti vai sapņaini, pārdomās un dzirdētajā balstīti, plānoti pašvaldībā darāmie darbi. Visi taču iedzīvotāju labā! □

Lappusi sagatavoja
SARMĪTE FELDMANE

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

Partiju priekšvēlēšanu programmās ir tikai 4000 zīmes. Tajās jāizsaka četrus gadus dažādās nozarēs svarīgākās tendences, kam katra partija vēltis lielāku uzmanību. Katras partijas mērķis taču ir vara, tātad programma ir nākamā domju vadītāju darbu skice. Saprotami ir ietilpīgie darbības vārdi: nodrošināsim, īstenošim, veidosim, panāksim, iestāsimies, sekmēsīm, sniegsim, piešķirsim, atbalstīsim un vēl citi. Taču nedrīkst aizmirst, ka pašvaldībām ir funkcijas, kompe-

tences un tiesības, ko regulē likums “Par pašvaldībām”. Top skaidrāk būs noteikts, kas obligāti darāms un ko drīkst darīt. Lai ko paveiktu, vajadzīga nauda, un tās ir tik, cik ir. Ja kaut kam atvēl vairāk, citai vajadzībai paliek mazāk.

Ko tad partijas raksta savās programmās? Šoreiz par to, ko, šķiet, nereaļāk izpildīt, kas rada šaubas, vai tiešām šiem solījumiem pietiks līdzekļu. Apskatā dažas partijas vārdus minēts biežāk, citas retāk. Ja programmā rakstītais skaidrs, vienkārši nav jautājumu.

Tikai frāzes

Pa punktam vai teikumam lasot programmas, rodas jautājumi un nav skaidrs, kāpēc tas jāraksta. Jācer, ka ne tāpēc, lai būtu pieļaujama rakstu zīmju skaits. Politiskā partija “Latvijas Reģionu Apvienība” uzsver “vēlēšanās virzām kandidēt mūsu pašu cilvēkus”. Taču tikai ar septiņiem novadiem saistītie pilsoņi drīkst kandidēt!

Latvijas Zaļā partija atgādina – “šajā novadā notika izšķirošās cīņas neatkarības karā, šis novads ir bijis mājvieta cilvēkiem, kuri ir bijuši nozīmīgi Latvijas tapšanā par neatkarīgu un stipru valsti ar daudzveidīgu kultūru un mākslu”. Atskats vēsturē noder vienmēr, bet programmā taču runa ir par nākamajiem četrus gadus darāmo.

“Latvijas attīstībai” pauž, ka “Latvija nav tikai Rīga!” Vai patiesi laucinieku sindroms? Latvijas Zemnieku savienība uzsver: “Mēs esam rīcības cilvēki, un mums ir svarīga jaunā novada nākotne, jo mūsu mājas ir mūsu atbildība!” Šķiet, kaut kas jau iepriekš dzirdēts kāda cita politiskā spēka sauklī. Jaunā konservatīvā partija programmā par savu darbības stūrakmeni sauc cīņu pret korupciju. Svarīgi, bet vai risinājums visām problēmām?

Tēriņi būs lieli

Lai gan ikdienā, kad runa ir par naudu, valsts un pašvaldības viena nostāda sevi pret otru, valsts ir valsts un viena, bet budžeta nauda ir tā, kas iekasēta nodokļos un sadalīta. Te nu partiju solījumi

dāsnī. Nacionālā apvienība “Visu Latvijai!” – “Tēvzemei un Brīvībai/LNNK” sola – “pakāpeniski nodrošināsim ar brīvpusdienām vispārīgā izglītībā skolu audzēkņus”. Vēl dāsnāka ir “Latvijas attīstībai” – “atbalstīsim braukšanas maksas atvieglojumus sabiedriskajā transportā pensionāriem un citām mazaizsargātām grupām”, kā arī “atbalstīsim brīvpusdienas vispārējās izglītības iestādēs un obligātās pirmskolas izglītības iestādēs 5. – 6. gadīgo apmācībai. Ierosināsim nekustamā īpašuma nodokļa atlaides piemērošanu vienīgajam mājoklim”. Tiesa gan ne paši to darīs, bet atbalstīs, ja kāds cits ierosinās un darīs.

Latvijas Zaļā partija apņemas: “Piešķirsim nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumus uzņēmējiem proporcionāli nomaksātā iedzīvotāju ienākuma nodokļa palielinājumam.” Vidzemes partija izstrādās programmu pašvaldības nodokļu atlaidēm, īpaši – jaunu darba vietu radīšanai, lauku teritorijām, uzņēmējdarbības uzsācējiem. Nodokļus gan parasti paaugstina, lai budžetā būtu vairāk naudas un varētu īstenot funkcijas un ieceres. Cik izmaksās šie solījumi?

“Latvijas Reģionu Apvienība” iecerējusi izveidot “auto stāvlaukumus pieprasītāko tūrisma un atpūtas objektu un maģistrālo autoceļu un dzelzeļa līnijas tuvumā”. Vajadzīgi, bet kā apsaimniekos? “Kustība “Par!””, “PROGRESĪVIE” sola “progresīvu, par trešdaļu lielāku ieguldījumu cilvēkos,” kā arī – “mērķtiecīgu pašvaldības atbalstu “Covid-19” pandēmijā cietušajiem”. Vai viss, ko dara pašvaldība nav cilvēkiem? Kas ir pandēmijā cietušie? Visa sabiedrība. Jaunā konservatīvā partija centīsies visiem iespējamajiem līdzekļiem panākt azartspēļu zaļu likvidāciju Cēsīs.

Vai tiešām viss paliks, kā ir

Viens no administratīvi teritoriālās reformas uzdevumiem ir samazināt pašvaldības izdevumus. Drosmīgie, tiesa, ne partiju pārstāvji, skaidri saka, ka visiem tagadējo novadu pašvaldību darbiniekiem jaunajā novadā darba nebūs. Tā nevienam nav patīkama ziņa. Īpaši pirms vēlēšanām. “Latvijas Reģionu Apvienība” sola katrā vēsturiskajā novadā saglabāt pašpārvaldes ar savu budžetu un rīcībspēju. Latvijas Zemnieku savienība iecerējusi veidot decentralizētu pašvaldības pārvaldību, lai novada iedzīvotājiem būtu iespēja saņemt pakalpojumus maksimāli tuvu savai dzīvesvietai. Vai solījumi iedzī-

Izglītība svarīga

Katrā pagastā iedzīvotājus uztrauc vietējās skolas nākotne. Tā iezīmēta arī partiju programmās.

Jaunā konservatīvā partija sola neatbalstīt automatisku novada skolu slēgšanu. Nav gan dzirdēts, ka vienkārši tāpēc, ka tā ir lauku skola, to kāds būtu slēdzis un tā varētu darīt nākotnē. “Latvijas Reģionu Apvienība” gatava apturēt izglītības iestāžu audzēkņu aizplūšanu uz blakus novadiem. Vecāki taču izvēlas bērniem skolu, kā viņu rīcību apturēt?

Ceļā uz Eiropu

Tas, ka Cēsis 2027. gadā vēlas kļūt par Eiropas 2027. gada kultūras galvaspilsētu, plaši izskanējis. Arī partijas to akcentē pro-

Cēsu novada domes vēlēšanas

Saraksta nr.	Partija vai partiju apvienība	Kandidātu skaits
1	Nacionālā apvienība "Visu Latvijai!"-"Tēvzemei un Brīvībai/LNNK"	22
2	Jaunā VIENOTĪBA	22
3	VIDZEMES PARTIJA	22
4	Jaunā Saskaņa	5
5	Jaunā konservatīvā partija	20
6	"Latvijas attīstībai"	22
7	"LATVIJAS ZEMNIEKU SAVIENĪBA"	22
8	Politiskā partija "Latvijas Reģionu Apvienība"	13
9	Latvijas Zaļā partija	22
10	"Kustība "Par!"", "PROGRESĪVIE"	21